

ΔΕΛΤΙΟ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΔΕΙΚΤΗ
CBC04. ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΕΣ ΡΟΕΣ

Όνομασία δείκτη	Μεταναστευτικές Ροές
Κωδικός	CBC04
Ορισμός	Ο δείκτης παρακολουθεί τη μεταναστευτική κίνηση (εγκατάσταση) ανά χώρα, ήτοι τους αλλοδαπούς υπηκόους ανά χώρα προέλευσης
Τυπική Μορφή	Πίνακας αλλοδαπών υπηκόων στην κάθε χώρα ανά χώρα προέλευσης Γράφημα δείκτη εξάρτησης
Μονάδες Μέτρησης	Πληθυσμός αλλοδαπών κατοίκων % επί του συνόλου του πληθυσμού
Χωρική Αναφορά	Ζώνη Επιδράσεων V
Συχνότητα Μέτρησης	Μακροπρόθεσμα: 10 έτη
Σκοπιμότητα	Η παρακολούθηση των ροών μεταναστών για λόγους εγκατάστασης στις χώρες της Ζώνης Επιδράσεων V αποφέρει συμπεράσματα: α) για την ανάπτυξη και εμβάθυνση των σχέσεων που αναπτύσσονται μεταξύ των χωρών όπως αυτή εκφράζεται από την κινητικότητα του πληθυσμού και β) για την αναπτυξιακή δυναμική της συγκεκριμένης μακροπεριφέρειας όπως αυτή εκφράζεται από την έλξη μεταναστευτικών ροών από τον υπόλοιπο κόσμο
Στόχοι πολιτικής	Διασυννοριακή εδαφική συνεργασία
Προδιαγραφές	Τρόπος καταγραφής σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα - Απογραφές πληθυσμού
Δεδομένα	Αλλοδαποί υπήκοοι στην κάθε χώρα της Ζώνης Επιδράσεων V ανά χώρα προέλευσης
Πηγές	Στατιστικές υπηρεσίες χωρών Ζώνης Επιδράσεων V OECD
Προβλήματα	Δεδομένα ανάλογα με τη διαθεσιμότητα και τον τρόπο μέτρησης και παρουσίασης από τις στατιστικές υπηρεσίες των χωρών
Σχόλια	Ο δείκτης μετρά τους εγκατεστημένους αλλοδαπούς κατοίκους - ένα στοιχείο που προσδιορίζεται κυρίως από τις 10ετείς απογραφές πληθυσμού. Στοιχείο επέκτασης του δείκτη αποτελεί η παρακολούθηση των αλλοδαπών για βραχυχρόνια παραμονή για σκοπούς εργασίας, εκπαίδευσης, οικογενειακού λόγου κλπ (πλην τουρισμού). Τέτοια δεδομένα θα ήταν ιδιαίτερα χρήσιμα για την αξιολόγηση της δυναμικής της ζώνης ως χώρος διακίνησης μαζών πληθυσμού και άρα καλλιέργειας σχέσεων συνεργασίας. Ωστόσο εκτιμάται σημαντική δυσκολία στην ανάκτηση τέτοιων δεδομένων (άδειες παραμονής) για όλες τις χώρες της ζώνης

Υπολογισμός δείκτη

Πίνακας 1.
Αλλοδαποί υπήκοοι στην κάθε χώρα
ανά χώρα προέλευσης
(άτομα και %, χώρες Ζώνης Επιδράσεων V, 2011)

	Πληθυσμός	%
<i>Αλβανία</i>		
Σύνολο χώρας	2.800.138	
Αλλοδαποί υπήκοοι (σύνολο)	18.655	0,7
Αλλοδαποί υπήκοοι από χώρες Ζώνης Επιδράσεων V	7.690	41,2
Ελλάδα	4.226	22,7
Τουρκία	1.478	7,9
Ιταλία	1.038	5,6
ΠΓΔΜ	948	5,1
<i>Βουλγαρία</i>		
Σύνολο χώρας	7.364.570	
Αλλοδαποί υπήκοοι (σύνολο)	36.677	0,5
Αλλοδαποί υπήκοοι από χώρες Ζώνης Επιδράσεων V	6.379	17,4
Τουρκία	2.741	7,5
Ελλάδα	1.253	3,4
ΠΓΔΜ	1.091	3,0
Σερβία	569	1,6
Ιταλία	456	1,2
Αλβανία	269	0,7
<i>Ελλάδα</i>		
Σύνολο χώρας	10.816.286	
Αλλοδαποί υπήκοοι (σύνολο) *	912.000	8,4
Αλλοδαποί υπήκοοι από χώρες Ζώνης Επιδράσεων V	572.030	62,7
Αλβανία	480.851	52,7
Βουλγαρία	75.917	8,3
Ιταλία	5.008	0,5
ΠΓΔΜ	1.534	0,2
Σερβία	3.562	0,4
Τουρκία	5.158	0,6
<i>Ιταλία</i>		
Σύνολο χώρας	60.626.442	
Αλλοδαποί υπήκοοι (σύνολο)	4.570.316	7,5
Αλλοδαποί υπήκοοι από χώρες Ζώνης Επιδράσεων V	702.933	15,4
Αλβανία	482.627	10,6
ΠΓΔΜ	89.900	2,0

	Πληθυσμός	%
Σερβία	52.954	1,2
Βουλγαρία	51.134	1,1
Τουρκία	19.068	0,4
Ελλάδα	7.250	0,2
ΠΓΔΜ **		
Σύνολο χώρας	2.059.794	
Αλλοδαποί υπήκοοι (σύνολο) ***	3.391	0,2
Αλλοδαποί υπήκοοι από χώρες Ζώνης Επιδράσεων V	1.988	58,6
Τουρκία	912	26,9
Αλβανία	474	14,0
Σερβία	363	10,7
Βουλγαρία	129	3,8
Ελλάδα	84	2,5
Ιταλία	26	0,8
Σερβία		
Σύνολο χώρας	7.186.182	
Αλλοδαποί υπήκοοι (σύνολο)	770.528	10,7
Μεταναστευτικός πληθυσμός πρώην Γιουγκοσλαβίας	687.948	89,3
Μεταναστευτικός πληθυσμός άλλων χωρών	82.580	10,7
Τουρκία		
Σύνολο χώρας	73.722.988	
Αλλοδαποί υπήκοοι (σύνολο) ****	1.656.000	2,2
Αλλοδαποί υπήκοοι από χώρες Ζώνης Επιδράσεων V	408.000	24,6
Βουλγαρία	315.000	19,0
ΠΓΔΜ	52.000	3,1
Ελλάδα	22.000	1,3
Ιταλία	9.000	0,5
Σερβία	7.000	0,4
Αλβανία	3.000	0,2

* χωρίς διπλή υπηκοότητα

** στοιχεία του 2012

*** άδειες διαμονής μικρής και μεγάλης διάρκειας

**** αναφέρεται στα άτομα τα οποία υπήρξαν κάτοικοι άλλης χώρας (περιλαμβάνονται τόσο αυτοί με τουρκική ή διπλή υπηκοότητα όσο και αυτοί με ξένη υπηκοότητα)

Η περιοχή της ΝΑ Ευρώπης συνιστά σήμερα μια από τις ζώνες - πύλες ενός παγκόσμιου δικτύου διοχέτευσης μεταναστευτικών ροών από χώρες της Ασίας και της Αφρικής προς την Ευρώπη. Η Ζώνη Επιδράσεων V του οδικού συστήματος της Εγνατίας τοποθετείται στο επίκεντρο τέτοιων πληθυσμιακών μετακινήσεων με τις συνοριακές γραμμές Ελλάδας - Τουρκίας, Βουλγαρίας - Τουρκίας και Ιταλίας - Αφρικής να επωμίζονται μεγάλο όγκο αυτών των ροών. Στο πρόσφατο παρελθόν δε, εντός της ίδιας της Ζώνης Επιδράσεων V

σημειώθηκαν σημαντικές μετακινήσεις πληθυσμού, κυρίως από την Αλβανία και Βουλγαρία προς την Ελλάδα και την Ιταλία, μια τάση που συνεχίζεται σε κάποιο βαθμό ακόμη και σήμερα, έστω και αν έχει αλλάξει σημαντική η «θεσμική της υπόσταση». Η Βουλγαρία αποτελεί πλέον μέλος της ΕΕ και συνεπώς η διακίνηση του πληθυσμού είναι ελεύθερη, ενώ στην περίπτωση της Αλβανίας η παγιωμένη κατάσταση των πρώτων «λαθρομεταναστών» έχει δημιουργήσει τις συνθήκες (π.χ. άδειες παραμονής) για τη συντεταγμένη πλέον μετακίνηση του πληθυσμού ένθεν και ένθεν των ελληνικών συνόρων.

Στο σύνολο της Ζώνης Επιδράσεων V, δεδομένα μεταναστευτικών ροών, όπως είναι οι αλλοδαποί υπήκοοι στην κάθε χώρα ανά χώρα προέλευσης, είναι ιδιαίτερα χρήσιμα για την αξιολόγηση της δυναμικής της Ζώνης ως χώρος διακίνησης μαζών πληθυσμού και άρα καλλιέργειας σχέσεων συνεργασίας. Η κατάσταση ανά χώρα περιγράφεται ως εξής:

- Στην Αλβανία, το 2011 οι αλλοδαποί υπήκοοι (18.655 άτομα - χωρίς διπλή υπηκοότητα) αποτελούσαν το 0,7% του συνολικού πληθυσμού της χώρας. Με εξαίρεση όσους δεν δήλωσαν υπηκοότητα (40% περίπου του συνόλου των αλλοδαπών υπηκόων) το μεγαλύτερο ποσοστό αφορά στους Έλληνες υπηκόους (22,7%) και ακολουθούν οι υπόλοιπες χώρες με ποσοστά από 7,9% (Τουρκία) έως 5,1% ΠΓΔΜ. Συνολικά, οι αλλοδαποί υπήκοοι από τις χώρες της Ζώνης Επιδράσεων V (Ελλάδα, Τουρκία, Ιταλία και ΠΓΔΜ) ανέρχονται σε 7.690 άτομα, ποσοστό 41,2% του συνόλου των αλλοδαπών υπηκόων της χώρας. Το χαμηλό ποσοστό αλλοδαπών υπηκόων στο σύνολο της χώρας καταδεικνύει την πολύ χαμηλή ελκυστικότητα της χώρας ως προς την προσέλκυση ξένων υπηκόων. Από την άλλη, διαπιστώνεται, έστω και σε αυτό τον περιορισμένο βαθμό, η ανάπτυξη σχέσεων με τις χώρες της Ζώνης Επιδράσεων V, και ειδικά την Ελλάδα, την Τουρκία και την Ιταλία. Η υποδοχή υπηκόων από τη Βουλγαρία φαίνεται να είναι μηδαμινή. Η νότια περιοχή της χώρας, αυτή δηλαδή που συνορεύει με την Ελλάδα αλλά και η περιοχή των Τιράνων φαίνεται να συγκεντρώνουν το μεγαλύτερο όγκο των αλλοδαπών κατοίκων.
- Στη Βουλγαρία, κατά την απογραφή του 2011, καταγράφηκαν 36.677 κάτοικοι με ξένη υπηκοότητα ή το 0,5% του πληθυσμού (7.364.570). Οι αλλοδαποί υπήκοοι στη χώρα που προέρχονται από τη Ζώνη Επιδράσεων V αποτελούν το 17,4% του συνόλου των αλλοδαπών κατοίκων. Από αυτούς, σημαντικότερες ομάδες είναι οι Τούρκοι (7,5%), οι Έλληνες (3,4%) και οι Σκοπιανοί (3%). Αυτοί βρίσκονται στην πρώτη δεκάδα των χωρών προέλευσης ξένων υπηκόων, γεγονός ενδεικτικό των σημαντικών σχέσεων της Βουλγαρίας με τις γειτονικές της χώρες. Η περιοχή της Σόφιας αναδεικνύεται ως ο σημαντικότερος προορισμός εγκατάστασης των αλλοδαπών υπηκόων.
- Στην Ελλάδα, σύμφωνα με στοιχεία της απογραφής του 2011 της ΕΛΣΤΑΤ, οι αλλοδαποί υπήκοοι (χωρίς διπλή υπηκοότητα) ανέρχονται σε 912.000, αντιπροσωπεύοντας το 8,4% του συνολικού μόνιμου πληθυσμού. Οι αλλοδαποί υπήκοοι που προέρχονται από τις χώρες της Ζώνης Επιδράσεων V ανέρχονται σε 572.030 ή το 62,7% του συνόλου των αλλοδαπών υπηκόων της χώρας. Από αυτούς, το μεγαλύτερο ποσοστό (52,7% επί του συνόλου των αλλοδαπών) έχουν Αλβανική υπηκοότητα, το 8,3% Βουλγαρική, ενώ οι υπήκοοι των υπόλοιπων χωρών της Ζώνης Επιδράσεων V συμμετέχουν με πολύ μικρότερα ποσοστά (από 0,2 έως 0,6%). Στη Ζώνη Επιδράσεων IV, ειδικότερα, καταγράφηκαν 214.026 αλλοδαποί υπήκοοι (23,5% του συνόλου χώρας) εκ των οποίων οι 158.899, ήτοι 74,2%, προέρχονται από τις χώρες της Ζώνης Επιδράσεων V. Περίπου το 85% αυτών αποτελεί Αλβανούς υπηκόους και το

12,6% Βούλγαρους. Οι ροές από τις άλλες χώρες είναι περιορισμένες. Τα στοιχεία αυτά καταδεικνύουν ότι τόσο η χώρα όσο και οι περιφέρειες της Ζώνης Επιδράσεων IV αποτελούν επιλογή εγκατάστασης υπηκόων γειτονικών χωρών (κυρίως της Αλβανίας και της Βουλγαρίας).

- Στην Ιταλία, το 2011 οι αλλοδαποί κάτοικοι ανήλθαν σε 4.750.316, ποσοστό 7,5% του πληθυσμού της χώρας. Οι αλλοδαποί υπήκοοι που προέρχονται από τις χώρες της Ζώνης Επιδράσεων V ανέρχονται σε 702.933 ή το 15,4% του συνόλου των αλλοδαπών υπηκόων της χώρας. Οι Αλβανοί είναι οι πλέον πολυπληθείς, ακολουθούμενοι -σε απόσταση- από τους Σκοπιανούς, ενώ η Ελλάδα κατέχει το μικρότερο μερίδιο. Επικεντρώνοντας στην Puglia, την περιφέρεια της Ιταλίας που εντάσσεται στη Ζώνη Επιδράσεων V, η εικόνα είναι κάπως διαφορετική, καθώς φαίνεται ότι δέχεται μεταναστευτικές ροές κυρίως από την Αλβανία και δευτερευόντως από τη Βουλγαρία, ενώ, και σε αυτήν την περίπτωση, μικρές είναι οι ροές από τις υπόλοιπες χώρες της Ζώνης Επιδράσεων V.
- Στην ΠΓΔΜ, βάσει στοιχείων αδειών διαμονής για το 2012, οι αλλοδαποί κάτοικοι ανέρχονταν σε 3.391 άτομα, ποσοστό μόλις 0,2% του πληθυσμού της χώρας. Από αυτούς, ποσοστό 58,6% προέρχονταν από τις χώρες της Ζώνης Επιδράσεων V (1.988 άτομα). Περίπου ένας στους δύο (ποσοστό 27% επί του συνόλου των αλλοδαπών της χώρας) είναι Τούρκος υπήκοος και ακολουθούν οι υπήκοοι Αλβανίας και Σερβίας. Η ροή από την Ελλάδα είναι μικρή, ενώ ακόμη μικρότερη είναι η ροή από την Ιταλία. Η μεγαλύτερη συγκέντρωση αλλοδαπών κατοίκων λαμβάνει χώρα στην περιοχή των Σκοπίων (NUTS III).
- Στη Σερβία, κατά την απογραφή του 2011 καταγράφηκαν 687.948 άτομα που μετανάστευσαν στη χώρα από άλλες πρώην Γιουγκοσλαβικές δημοκρατίες και 82.580 άτομα από άλλες χώρες. Στο σύνολο του πληθυσμού, αυτοί αποτελούν το 10,7%. Στις περιφέρειες Beogradski και Juzne i Istocne Srbije, που ανήκουν στη Ζώνη Επιδράσεων V, ο μεταναστευτικός πληθυσμός αποτελεί το 10,3% του συνόλου της περιοχής. Η περιοχή του Βελιγραδίου αποτελεί το σημαντικότερο πόλο προσέλκυσης αυτών των ροών, αφού ο μεταναστευτικός πληθυσμός αποτελεί το 16,5% του συνόλου.
- Στην Τουρκία, σύμφωνα με στοιχεία της απογραφής του 2011, καταγράφηκαν 1.656.000 άτομα τα οποία υπήρξαν κάτοικοι άλλης χώρας. Σε αυτό το μέγεθος περιλαμβάνονται τόσο αυτοί με τουρκική ή διπλή υπηκοότητα, όσο και αυτοί με ξένη υπηκοότητα. Τα άτομα αυτά αποτελούν το 2,2% του συνολικού πληθυσμού της χώρας. Το 24,6% αυτών, δηλαδή 408.000 άτομα, προέρχονται από τις χώρες της Ζώνης Επιδράσεων V, με τη Βουλγαρία να συγκεντρώνει το υψηλότερο ποσοστό (19% επί του συνόλου των αλλοδαπών κατοίκων της χώρας). Ακολουθεί η ΠΓΔΜ και η Ελλάδα (3,1% και 1,3% αντίστοιχα), ενώ οι ροές από τις υπόλοιπες χώρες είναι περιορισμένες. Η Βουλγαρία και η ΠΓΔΜ τοποθετούνται μεταξύ της πρώτης δεκάδας των χωρών που διοχέτευσαν τον όγκο των μεταναστών στην Τουρκία, γεγονός ενδεικτικό του βάθους των σχέσεων της χώρας με αυτό το τμήμα της Ζώνης Επιδράσεων V.

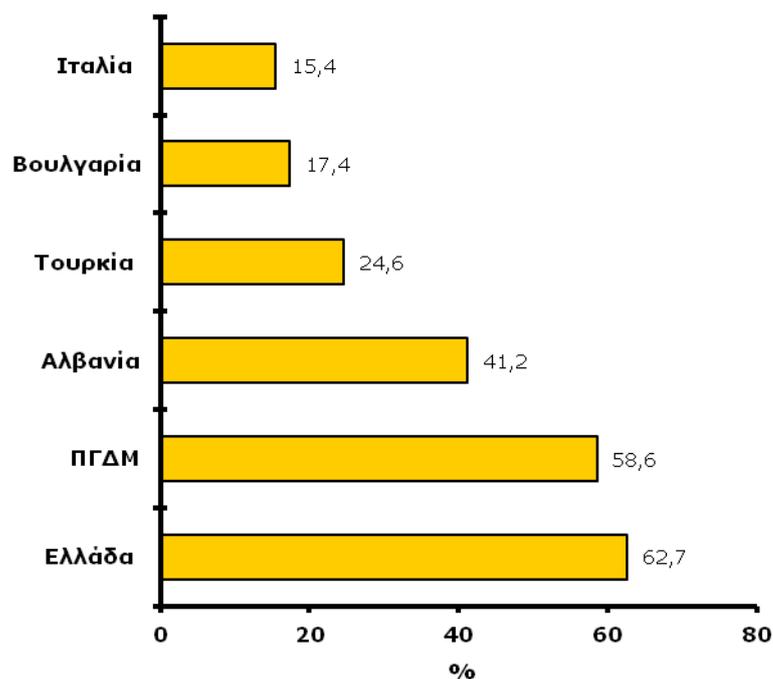
Συνοπτικά, επομένως, ως βασικά συμπεράσματα αναγνωρίζονται:

- Η Αλβανία φαίνεται ότι υποδέχεται ξένους υπηκόους από Ελλάδα, Τουρκία, Ιταλία και ΠΓΔΜ, με την πρώτη να αποτελεί τη βασική χώρα προέλευσης.

- Η Βουλγαρία φαίνεται ότι υποδέχεται ξένους υπηκόους κυρίως από την Τουρκία με σημαντικές επίσης εισροές από την Ελλάδα και την ΠΓΔΜ. Για τις υπόλοιπες χώρες, ο ρόλος της χώρας ως υποδοχέας μεταναστών είναι περιορισμένος.
- Η Ελλάδα, όπως και ειδικότερα η Ζώνη Επιδράσεων IV, φαίνεται ότι υποδέχεται κυρίως μετανάστες από την Αλβανία, με επίσης σημαντικές εισροές από τη Βουλγαρία. Η σχέση με τις υπόλοιπες χώρες είναι γενικά μικρή.
- Η Ιταλία υποδέχεται ξένους υπηκόους κυρίως από την Αλβανία και ακολούθως από την ΠΓΔΜ, ενώ η Puglia ειδικότερα από την Αλβανία και δευτερευόντως από τη Βουλγαρία.
- Στην ΠΓΔΜ οι αλλοδαποί κάτοικοι προέρχονται κυρίως από την Τουρκία και ακολούθως από την Αλβανία και τη Σερβία. Η ροή από την Ελλάδα είναι μικρή, και ακόμη μικρότερη από την Ιταλία.
- Στη Σερβία οι εισροές μεταναστών φαίνεται ότι αφορούν κυρίως επαναπατρισθέντες.
- Τέλος, η Τουρκία δέχεται μετανάστες κυρίως από τη Βουλγαρία και ακολούθως την ΠΓΔΜ και την Ελλάδα, ενώ οι σχέσεις με τις υπόλοιπες χώρες της Ζώνης Επιδράσεων V είναι ασθενικές.

Συνθετικά, όλες οι ανωτέρω διαπιστώσεις μπορούν να αποτυπωθούν στο δείκτη μεταναστευτικής “εξάρτησης” των χωρών από τις ροές που δημιουργεί το σύνολο της Ζώνης Επιδράσεων V. Για κάθε χώρα εκφράζεται με το ποσοστό των αλλοδαπών υπηκόων που προέρχονται από τις λοιπές χώρες της Ζώνης Επιδράσεων V επί του συνόλου των αλλοδαπών υπηκόων της χώρας. Σύμφωνα με αυτό, περισσότερο εξαρτώμενες εμφανίζονται η Ελλάδα, η ΠΓΔΜ και η Αλβανία, ενώ λιγότερο εξαρτώμενες παρουσιάζονται η Ιταλία και η Βουλγαρία (Σχήμα 1).

Σχήμα 1.
Δείκτης μεταναστευτικής εξάρτησης (% , 2011)

Μεθοδολογία και συστηματοποίηση

- Στοιχεία αλλοδαπών υπηκόων αναζητούνται σε επίσημες πηγές των χωρών (εθνικές στατιστικές υπηρεσίες).
- Τα διαθέσιμα στοιχεία αφορούν το σύνολο των υπόψη χωρών, καθώς δεν υπάρχει δυνατότητα άμεσης πρόσβασης σε δεδομένα σε επίπεδο NUTS2 και NUTS3 για όλες τις χώρες.
- Ο δείκτης υπολογίζεται για τις χώρες της Ζώνης Επιδράσεων V.
- Ο δείκτης υπολογίζεται για το έτος 2011. Δεν είναι εφικτή η πρόσβαση σε τυχόν διαθέσιμα στοιχεία προηγούμενων ετών για όλες τις χώρες.
- Για την ΠΓΔΜ, ο δείκτης υπολογίζεται με στοιχεία αδειών διαμονής για το 2012.
- Για τη Σερβία δεν κατέστη δυνατή η πρόσβαση σε στοιχεία που αφορούν αλλοδαπούς υπηκόους ανά χώρα προέλευσης της Ζώνης Επιδράσεων V. Η Σερβία έχει την ιδιαιτερότητα της ύπαρξης δίπλων υπηκοοτήτων λόγω του Γιουγκοσλαβικού παρελθόντος και της αναπόφευκτης μίξης του πληθυσμού. Για το λόγο αυτό, βασικά μεγέθη που μετρά η στατιστική υπηρεσία σχετίζονται με την καταγραφή κατοίκων άλλων πρώην Γιουγκοσλαβικών δημοκρατιών που έχουν μεταναστεύσει στη Σερβία με υπηκοότητα ποικίλης μορφής.
- Για την Τουρκία, τα στοιχεία αναφέρονται στα άτομα τα οποία υπήρξαν κάτοικοι άλλης χώρας (περιλαμβάνονται τόσο αυτοί με τουρκική ή διπλή υπηκοότητα όσο και αυτοί με ξένη υπηκοότητα).

Πηγές

- Αλβανία: Στατιστική Υπηρεσία Αλβανίας, απογραφή πληθυσμού και κατοικιών 2011, στο http://www.instat.gov.al/media/177354/main_results_population_and_housing_census_2011.pdf
- Βουλγαρία: Στατιστική Υπηρεσία Βουλγαρίας, απογραφή πληθυσμού 2011, στο www.nsi.bg (<http://www.nsi.bg/census2011/PDOCS2/population-2011censusdata.xls>)
- Ελλάδα: ΕΛΣΤΑΤ, Απογραφή πληθυσμού 2011, στο <http://www.statistics.gr/>
- Ιταλία: Πληθυσμός αλλοδαπών μη προσαρμοσμένος με την απογραφή του 2011 από Στατιστική Υπηρεσία Ιταλίας, στο <http://dati.istat.it/?lang=en>
- ΠΓΔΜ: Στατιστική Υπηρεσία ΠΓΔΜ, Statistical review: migrations 2012, στο http://www.stat.gov.mk/PrikaziPublikacija_en.aspx?id=9&rbr=418
- Σερβία: Στατιστική Υπηρεσία Σερβίας, Δελτίο τύπου (2013) για τη μετανάστευση με στοιχεία της απογραφής του 2011, στο <http://media.popis2011.stat.rs/2013/publikacije/Saopstenje%20Knjiga%209,%20ENG.pdf>
- Τουρκία: Στατιστική Υπηρεσία Τουρκίας, Πληθυσμός ο οποίος υπήρξε κάτοικος άλλης χώρας κατά τελευταία χώρα κατοικίας, στο www.tuik.gov.tr

Τα παραπάνω αποτελούν μέρος των παραδοτέων στο πλαίσιο της σύμβασης (Κωδικός αναφοράς 5265): ΜΕΛΕΤΗ ΕΠΙΔΡΑΣΕΩΝ ΤΗΣ ΕΓΝΑΤΙΑΣ ΟΔΟΥ ΣΤΗ ΝΑ ΕΥΡΩΠΗ: ΔΙΑΤΡΟΠΙΚΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ, ΠΟΛΥΚΕΝΤΡΙΚΗ ΧΩΡΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΔΙΑΣΥΝΟΡΙΑΚΗ ΕΔΑΦΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ, που εκπονήθηκε το 2014-2015, για το Παρατηρητήριο της Εγνατίας Οδού, ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟΣ Α.Ε.

ΟΜΑΔΑ ΜΕΛΕΤΗΣ

ΤΣΑΚΙΡΗΣ ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ, Αρχ. Μηχ/κος - Χωροτάκτης - Πολεοδόμος

ΜΩΥΣΙΑΔΗ ΘΕΟΔΟΥΛΗ, Μηχ/κος Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περ/κης Ανάπτυξης, MSc

ΒΕΡΑΝΗ ΕΛΕΝΗ, Μηχ/κος Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περ/κης Ανάπτυξης, MSc

Δρ. ΓΑΒΑΝΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ, Πολιτικός Μηχ/κος

ΗΛΙΑ ΚΥΠΑΡΙΣΣΙΑ, Μηχ/κος Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περ/κης Ανάπτυξης, MSc

Καθ. ΚΑΥΚΑΛΑΣ ΓΡΗΓΟΡΗΣ

Δρ. ΜΟΥΤΣΙΑΚΗΣ ΕΥΘΥΜΙΟΣ, Περιβαλλοντολόγος

Καθ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Καθ. ΠΙΤΣΙΑΒΑ ΛΑΤΙΝΟΠΟΥΛΟΥ ΜΑΓΔΑΛΗΝΗ

Δρ. ΤΑΣΟΠΟΥΛΟΥ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ, Μηχ/κος Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περ/κης Ανάπτυξης, MSc

Τα πλήρη τεύχη των εκθέσεων και λοιπών παραδοτέων της Μελέτης διατίθενται από τον ιστότοπο του Παρατηρητηρίου της Εγνατίας Οδού:

http://observatory.egnatia.gr/06_extras/6_4_reports.htm

Τα περιεχόμενα και οι τυχόν απόψεις που φιλοξενούνται στις εκθέσεις, στα κείμενα εργασίας και στους χάρτες του Παρατηρητηρίου δεν αντανakλούν απαραίτητα τη σύμφωνη γνώμη της εταιρείας ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟΣ Α.Ε.

Επιτρέπεται η αναπαραγωγή για μη εμπορικούς σκοπούς με την προϋπόθεση ότι θα αναφέρεται η πηγή (Παρατηρητήριο - ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟΣ Α.Ε.).